A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (második tanács)

2016. szeptember 13.*

„Európai uniós védjegy — Hangvédjegy bejelentése — Feltétlen kizáró ok — Megkülönböztető képesség hiánya — A 207/2009/EK rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja — Indokolási kötelezettség — A 207/2009 rendelet 75. cikke”

A T-408/15. sz. ügyben,

a **Globo Comunicação e Participações S/A** (székhelye: Rio de Janeiro [Brazília], képviselik: E. Gaspar és M.-E. De Moro-Giafferri ügyvédek)

felperesnek

az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) (képviseli: A. Folliard-Monguiral, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az EUIPO ötödik fellebbezési tanácsának egy hangvédjegy európai uniós védjegyként történő lajstromozása iránti kérelemmel kapcsolatban 2015. május 18-án hozott határozata (R 2945/2014-5. sz. ügy) ellen benyújtott keresete tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (második tanács),

tagjai: E. Martins Ribeiro (előadó) elnök, S. Gervasoni és L. Madise bírák,

hivatalvezető: M. Marescaux tanácsos,

tekintettel a Törvényszék Hivatalához 2015. július 24-én benyújtott keresetlevélre,

tekintettel a Törvényszék Hivatalához 2015. október 5-én benyújtott ellenkérelemre,

a 2016. március 15-i tárgyalást követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 2014. április 28-án a felperes, a Globo Comunicação e Participações S/A, európai uniós védjegybejelentést nyújtott be az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalához (EUIPO) az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.) alapján.

2 A bejelentett védjegy az alább grafikusan ábrázolt hangmegjelölés volt:

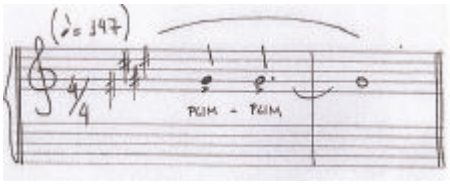

3 A bejelentés – az EUIPO előtti eljárás során tett árujegyzék-korlátozást követően – a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás szerinti 9., 16., 38. és 41. osztályba tartozó árukra és szolgáltatásokra vonatkozott, az egyes osztályoknak megfelelő, következő leírással:

– 9. osztály: „Mágneses adathordozók; hanglemezek; CD-k (kompakt lemezek), DVD-k és egyéb, digitális rögzítésre szolgáló adathordozók; szoftverek; applikációk táblagépekhez és okostelefonokhoz”;

– 16. osztály: „Papír, karton (nyers, félig feldolgozott vagy papíripari célú); nyomdaipari termékek; könyvkötészeti anyagok; fényképek; papíripari cikkek; papíripari vagy háztartási ragasztóanyagok; anyagok művészek részére; ecsetek; írógépek és irodai cikkek (bútorok kivételével); tanítási és oktatási anyagok (készülékek kivételével); csomagolásra szolgáló műanyagok, nevezetesen szatyrok, tasakok, fóliák és ívek; nyomdabetűk; klisék; kiadványok, könyvek, folyóiratok”;

– 38. osztály: „Televíziós műsorszóró szolgáltatások”;

– 41. osztály: „Oktatás; szakmai képzés; szórakoztatás; sport- és kulturális tevékenységek; szórakoztatás televízió-műsorok formájában; szórakoztató televízió-műsorok készítése; szórakoztatási szolgáltatások, nevezetesen televízió-műsorok a napi hírek, az oktatás, a sport, és a vígjátékok területén, folytatások tévésorozatok és show-műsorok formájában; televíziós műsorkészítés; online szórakoztatóprogramok készítése”.

4 2014. május 15-i levelével a védjegyelbíráló tájékoztatta a felperest, hogy a bejelentett védjegy nem lajstromozható, mivel nem felel meg a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feltételeknek. Rámutatott többek között arra, hogy e védjegy egy egyszerű és banális csengőhang, amelyet a fogyasztók nem foghatnak fel úgy, mint az áruk kereskedelmi származására utaló megjelölést. A védjegyelbíráló ezért felhívta a felperest, hogy két hónapon belül terjessze elő észrevételeit.

5 2014. július 11-i levelében a felperes erre lényegében azt a választ adta, hogy a bejelentett védjegy, még ha rövid is, de ugyanakkor nem egyszerű, sőt, azt egy rövid dallamnak kell tekinteni, amelyet a közönség az ő áruira és szolgáltatásaira való utalásként fog fel.

6 2014. szeptember 19-i határozatával a védjegyelbíráló elutasította a bejelentési kérelmet, mivel úgy ítélte meg, hogy a bejelentett védjegy lajstromozása a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjában foglalt kizáró okba ütközik, amiatt, hogy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.

7 2014. november 19-én a felperes a 207/2009 rendelet 58–64. cikke alapján fellebbezést nyújtott be az EUIPO-hoz a védjegyelbíráló határozatával szemben.

8 2015. május 18-i határozatával (a továbbiakban: megtámadott határozat) az EUIPO ötödik fellebbezési tanácsa egyrészt – a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjára figyelemmel – a bejelentett védjegy állítólagos megkülönböztető képességét illetően elutasította a fellebbezést, másrészt – az említett rendelet 7. cikkének (3) bekezdésére figyelemmel – az említett védjegynek a 38. osztályba tartozó televíziós műsorszóró szolgáltatások és a 41. osztályba tartozó szórakoztatási szolgáltatások tekintetében történő használat révén megszerzett megkülönböztető képességét illetően visszautalta az ügyet a védjegyelbíráló elé a felperes által felvetett kérdés megvizsgálása céljából.

9 A fellebbezési tanács a megtámadott határozat 17. pontjában megállapította, hogy a szóban forgó árukat és szolgáltatásokat mind a nagyközönség, mind a szakmai közönség részére szánják, és így a figyelmi szint az átlagos és a magas között mozog.

10 A fellebbezési tanács a megtámadott határozat 18. és 19. pontjában rámutatott, hogy ahhoz, hogy alkalmas legyen a szóban forgó áruk és szolgáltatások kereskedelmi származásának jelölésére, a bejelentett védjegynek olyan jellemzőkkel kell rendelkeznie, amelyek alapján azt a fogyasztó könnyen megjegyzi. Bár nem szükséges, hogy a megjelölés eredeti vagy fantáziadús legyen, ugyanakkor nem lehet banális vagy teljesen jellegtelen sem.

11 A fellebbezési tanács a megtámadott határozat 20. pontjában hozzáfűzte, hogy egy csengőhangra emlékeztető, hangokból álló védjegy csak akkor tud azonosításra alkalmas funkciót betölteni, ha olyan elemekből áll, amelyek a többi védjegyhez képest egyedileg azonosíthatóvá teszik. Márpedig a jelen esetben a fellebbezési tanács ugyanezen határozat 21. pontjában azt állapította meg, hogy a bejelentett védjegyet egyetlen hang megismétléséből képezték, amely azt egy minden szempontból banális csengőhanghoz teszi hasonlatossá, annak ellenére, hogy a védjegy egy violinkulcsos kottából állt, két egymást követő gisz hanggal, 147-es leütésszám mellett. A fellebbezési tanács a megtámadott határozat 22. pontjában úgy vélekedett, hogy a klasszikus csengőhangoktól való, ilyen árnyalatnyi eltérések nem elegendőek a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontján alapuló kifogás elutasításához, hiszen ezen eltérések elkerülhetik az e határozat 23. pontjában említett fogyasztó figyelmét, továbbá nem állítható magalapozottan az sem, hogy a bejelentett védjegyet több olyan különleges elem is jellemzi, amelyet az érintett fogyasztó azonnal észlelne.

12 A fellebbezési tanács a megtámadott határozat 24. pontjában úgy vélekedett, hogy a bejelentett védjegy egy igen egyszerű hangmotívumból áll, vagyis alapvetően egy banális és közönséges csengőhang, amely az érintett fogyasztó számára általában észrevétlen marad, és e fogyasztó azt nem jegyzi meg.

13 A fellebbezési tanács ily módon a megtámadott határozat 28. pontjában azt a következtetést vonta le, hogy a bejelentett védjegy a védjegybejelentésben szereplő áruk és szolgáltatások egésze tekintetében megkülönböztetésre alkalmatlan.

14 A megtámadott határozatot követően a felperes 2015. július 22-én újabb árujegyzék-korlátozást nyújtott be, törölve abból egyrészt a 9. osztályba tartozó „[m]ágneses adathordozókat; hanglemezeket; CD-ket (kompakt lemezeket)”, másrészt a 16. osztályba tartozó összes árut.

15 A védjegybejelentés tárgyát képező árujegyzék tehát így – a jelen kereset szakaszában – a következő:

– 9. osztály: „DVD-k és egyéb, digitális rögzítésre szolgáló adathordozók; szoftverek; applikációk táblagépekhez és okostelefonokhoz”;

– 38. osztály: „Televíziós műsorszóró szolgáltatások”;

– 41. osztály: „Oktatás; szakmai képzés; szórakoztatás; sport- és kulturális tevékenységek; szórakoztatás televízió-műsorok formájában; szórakoztató televízió-műsorok készítése; szórakoztatási szolgáltatások, nevezetesen televízió-műsorok a napi hírek, az oktatás, a sport, és a vígjátékok területén, folytatások tévésorozatok és show-műsorok formájában; televíziós műsorkészítés; online szórakoztatóprogramok készítése”.

A felek kereseti kérelmei

16 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– nyilvánítsa a keresetet elfogadhatónak;

– állapítsa meg, hogy a bejelentett védjegy a fenti 15. pontban említett árujegyzék tekintetében érvényes oltalommal rendelkezik;

– helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot abban a részében, amelyben az a 207/2009/EK rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján elutasította a védjegybejelentést;

– az EUIPO-t kötelezze a költségek viselésére.

17 Az EUIPO azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

Az első ízben a Törvényszék előtti eljárásban előterjesztett dokumentumok elfogadhatóságáról

18 Az EUIPO a keresetlevél A 29., A 29a., A 29b., A 50., A 51a., A 52., A 52a., A 53., A 53a., A 54., A 54a., A 55., A 55a., A 56., A 56a., A 57., A 58., A 58a., A 59., A 59a., A 60. és A 60a. sz. mellékleteinek elfogadhatatlanságára hivatkozik, azzal az indokkal, hogy azokat a közigazgatási eljárás során nem terjesztették elő.

19 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 207/2009 rendelet 65. cikke értelmében a Törvényszékhez benyújtott keresetek az EUIPO fellebbezési tanácsai által hozott határozatok jogszerűségének vizsgálatára irányulnak. Ezért a Törvényszéknek nem feladata, hogy az első ízben hozzá benyújtott bizonyítékok fényében újból megvizsgálja a tényállási elemeket [2008. december 18-i Les Éditions Albert René kontra OHIM ítélet, C-16/06 P, EU:C:2008:739, 136. és 138. pont; valamint 2004. november 10-i Storck kontra OHIM („Egy cukorka formája”) ítélet, T-396/02, EU:T:2004:329, 24. pont].

20 Ennélfogva pontosítani kell, hogy a megtámadott határozat jogszerűségének vizsgálatát kizárólag azon elemekre tekintettel kell elvégezni, amelyeket a közigazgatási eljárásban közöltek, és amelyek szerepelnek az EUIPO ügyirataiban [lásd ebben az értelemben: 2014. július 15-i Łaszkiewicz kontra OHIM – Capital Safety Group EMEA (PROTEKT) ítélet, T-576/12, nem tették közzé, EU:T:2014:667, 25. pont].

Az ügy érdeméről

21 Keresetének alátámasztásaként a felperes lényegében két jogalapra hivatkozik, amelyek közül az elsőt az indokolási kötelezettség megsértésére, a másodikat pedig a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésére alapítja.

Az indokolási kötelezettség megsértésére alapított, első jogalapról

22 A felperes azt rója fel a fellebbezési tanácsnak, hogy az megsértette a 207/2009 rendelet 75. cikkében említett indokolási kötelezettségét azzal, hogy nem vizsgálta meg a bejelentett védjegy megkülönböztető képességét az említett védjegy árujegyzékébe tartozó minden egyes áru és szolgáltatás tekintetében, amit a tárgyaláson közelebbről is kifejtett.

23 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUIPO arra vonatkozó kötelezettsége, hogy a védjegybejelentés elutasítását a védjegybejelentésben szereplő valamennyi áru, illetve szolgáltatás tekintetében megindokolja, abból az alapvető követelményből is ered, hogy az EUIPO-nak az uniós jog által biztosított valamely jogban való részesítést elutasító valamennyi határozata bírósági felülvizsgálat tárgyát kell, hogy képezze, amely felülvizsgálat arra szolgál, hogy biztosítsa e jog hatékony védelmét, és ebből adódóan az indokolás jogszerűségére kell irányulnia (lásd analógia útján: 2007. február 15-i BVBA Management, Training en Consultancy ítélet, C-239/05, EU:C:2007:99, 36. pont; valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 Mindazonáltal, ha ugyanaz a kizáró ok vonatkozik valamely áru- vagy szolgáltatáskategóriára, illetve -csoportra, az EUIPO arra is szorítkozhat, hogy az érintett áruk és szolgáltatások összességére vonatkozóan egyetlen általános indokolást ad (lásd ebben az értelemben: 2014. december 11-i FTI Touristik kontra OHIM végzés, C-253/14 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2445, 48. pont; lásd még, analógia útján: 2007. február 15-i BVBA Management, Training en Consultancy ítélet, C-239/05, EU:C:2007:99, 37. pont).

25 Ily módon az illetékes hatóság egy általános indokolás adására is szorítkozhat, amennyiben a kizáró ok olyan áruk vagy szolgáltatások valamely kategóriája, illetve csoportja tekintetében áll fenn, amelyek között kellően közvetlen és konkrét kapcsolat áll fenn ahhoz, hogy azok kellően homogén áru- vagy szolgáltatáskategóriát, illetve -csoportot alkossanak (2009. április 2-i Zuffa kontra OHIM [ULTIMATE FIGHTING CHAMPIONSHIP] ítélet, T-118/06, EU:T:2009:100, 28. pont; 2015. szeptember 23-i Reed Exhibitions kontra OHIM [INFOSECURITY] ítélet, T-633/13, nem tették közzé, EU:T:2015:674, 46. pont; lásd még ebben az értelemben: 2014. december 11-i FTI Touristik kontra OHIM végzés, C-253/14 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2445, 48. pont).

26 A jelen esetben egyrészt azt kell megállapítani, hogy a fellebbezési tanács ugyanarra a kizáró okra hivatkozott az összes olyan áru és szolgáltatás tekintetében, amelynek vonatkozásában a védjegybejelentést elutasították, nevezetesen a megjelölésnek az árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban vett banális jellegére, függetlenül attól, hogy azokhoz telefoncsengőhangok vagy reggeli ébresztőhangok társíthatók-e vagy sem, továbbá arra a tényre, hogy valamely hangvédjegy használata nehezen képzelhető el hangot nem adó áruk tekintetében (lásd a megtámadott határozat 26. és 27. pontját).

27 Másrészt, amint azt az EUIPO helyesen hangsúlyozta, a szóban forgó áruk és szolgáltatások – amelyek (a 9. osztályba tartozó „DVD-k és egyéb, digitális rögzítésére szolgáló adathordozók; szoftverek; applikációk táblagépekhez és okostelefonokhoz”; a 41. osztályba tartozó „online szórakoztatóprogramok készítése” esetében) elektronikus úton, (a 41. osztályba tartozó „[o]ktatás; szakmai képzés” esetében) szóbeli közlés útján, illetve (a 38. osztályba tartozó „[t]elevíziós műsorszóró szolgáltatások”; a 41. osztályba tartozó „szórakoztatás; sport- és kulturális tevékenységek; szórakoztatás televízió-műsorok formájában; szórakoztató televízió-műsorok készítése; szórakoztatási szolgáltatások,

nevezetesen televízió-műsorok a napi hírek, az oktatás, a sport és a vígjátékok területén, folytatások tévésorozatok és show-műsorok formájában; televíziós műsorkészítés" esetében) televízión keresztül terjesztett információk hordozói – között kellően közvetlen és konkrét kapcsolat áll fenn ahhoz, hogy kellően homogén áru- vagy szolgáltatáskategóriát, illetve -csoportot alkossanak (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 23-i INFOSECURITY-ítélet, T-633/13, nem tették közzé, EU:T:2015:674, 47. pont).

28 E körülményekre tekintettel azt kell megállapítani, hogy a fellebbezési tanács – miután elvégezte a szóban forgó áruk és szolgáltatások egészére kiterjedő átfogó vizsgálatot – anélkül juthatott az érintett áruk és szolgáltatások egésze tekintetében ugyanarra a kizáró okra alapított, egyedül helyes következtetésre, hogy megsértette volna az őt terhelő indokolási kötelezettséget.

29 A fenti megfontolások egészéből következően az első jogalapot el kell utasítani.

30 Ezt követően, a második jogalap keretében azt kell még megvizsgálni, hogy a fellebbezési tanács nem vétett-e hibát annak megállapításával, hogy a bejelentett védjegy a szóban forgó áruk és szolgáltatások egésze tekintetében megkülönböztetésre alkalmatlan.

A 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjára alapított, második jogalapról

31 A felperes azt rója fel a fellebbezési tanácsnak, hogy az értékelési hibát vétett a bejelentett védjegy megkülönböztető képességét illetően, amikor a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontja alapján megtagadta ez utóbbi lajstromozását. Mivel úgy véli, hogy a hangvédjegyeket – megkülönböztető képességük vizsgálata során – ugyanazoknak a szempontoknak kell alávetni, mint a szó- vagy ábrás védjegyeket, a felperes lényegében arra hivatkozik, hogy a bejelentett hangvédjegy rövid mivolta nem teszi azt megkülönböztetésre alkalmatlanná, és hogy az említett védjegy, még ha rövid is, de mégsem egyszerű, sőt, egy meghatározott hang megismétléséből álló hangszekvencia jellemzi, amely annak megismétlése miatt hosszabb lesz, és a fogyasztó számára így könnyebben azonosíthatóvá és megjegyezhetővé válik. Hozzáteszi, hogy a bejelentett védjegy egy olyan hangszignál, amely nem nevezhető sem hétköznapinak, sem megszokottnak.

32 Először is, emlékeztetni kell arra, hogy nem igaz, hogy a hangmegjelölések jellegüknél fogva alkalmatlanok lennének arra, hogy valamely vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztessék más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól (lásd analógia útján: 2003. november 27-i Shield Mark ítélet, C-283/01, EU:C:2003:641, 36. pont).

33 E körülmények alapján a 207/2009 rendelet 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a hangok védjegyoltalom tárgyai lehetnek, azzal a feltétellel, hogy grafikailag ábrázolhatóak (lásd analógia útján: 2003. november 27-i Shield Mark ítélet, C-283/01, EU:C:2003:641, 37. pont).

34 Nem vitás, hogy zenei hangjegyek feltüntetése egy kottában, hangkulccsal, szünetekkel és módosításokkal, a 207/2009 rendelet 4. cikke értelmében vett „grafikai ábrázolásnak" minősül.

35 Az ilyen ábrázolás, még ha nem is azonnal, de könnyen megérthető, és így lehetővé teszi az illetékes hatóságok és a közönség – különösen a gazdasági szereplők – számára, hogy pontosan megismerjék a védjegyként lajstromoztatni kívánt megjelölést (lásd analógia útján: 2003. november 27-i Shield Mark ítélet, C-283/01, EU:C:2003:641, 62. és 63. pont; lásd még: a közösségi védjegyről szóló 40/94/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, módosított 1995. december 13-i 2868/95/EK bizottsági rendeletet [HL 1995. L 303., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 189. o.]).

36 Másodszor, emlékeztetni kell arra, hogy a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha nem alkalmas a megkülönböztetésre.

37 Valamely védjegynek a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett megkülönböztető képessége azt jelenti, hogy e védjegy lehetővé teszi a védjegybejelentésben szereplő árunak egy adott vállalkozástól származóként történő azonosítását, és így ennek az árunak más vállalkozások áruitól való megkülönböztetését (2004. április 29-i Henkel kontra OHIM ítélet, C-456/01 P és C-457/01 P, EBHT, EU:C:2004:258, 34. pont; 2004. október 7-i Mag Instrument kontra OHIM ítélet, C-136/02 P, EBHT, EU:C:2004:592, 29. pont).

38 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett védjegyek olyan védjegyek, amelyek nem képesek betölteni a védjegy alapvető funkcióját, nevezetesen az áru vagy szolgáltatás kereskedelmi származásának azonosítását, lehetővé téve ily módon az adott védjeggyel jelölt árut megvásárló vagy szolgáltatást igénybevevő fogyasztó számára, hogy egy későbbi vásárlás vagy megrendelés alkalmával kedvező tapasztalat esetén ugyanazt a döntést hozza, illetve, hogy kedvezőtlen tapasztalat esetén más döntést hozzon (2004. szeptember 16-i SAT.1 kontra OHIM ítélet, C-329/02 P, EU:C:2004:532, 23. pont; 2005. szeptember 15-i BioID kontra OHIM ítélet, C-37/03 P, EU:C:2005:547, 60. pont; 2008. május 8-i Eurohypo kontra OHIM ítélet, C-304/06 P, EU:C:2008:261, 56. pont; lásd még: 2011. április 13-i Air France kontra OHIM [„Egy paralelogramma formája”] ítélet, T-159/10, nem tették közzé, EU:T:2011:176, 13. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 A megkülönböztető képességet egyrészt a védjegybejelentésben szereplő árukra és szolgáltatásokra tekintettel, másrészt az érintett közönség észlelésére tekintettel kell értékelni (lásd: 2004. február 12-i Henkel-ítélet, C-218/01, EU:C:2004:88, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2010. szeptember 9-i OHIM kontra Borco-Marken-Import Matthiesen ítélet, C-265/09 P, EU:C:2010:508, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2011. április 13-i „Egy paralelogramma formája”-ítélet, T-159/10, nem tették közzé, EU:T:2011:176, 14. pont; 2015. április 28-i Volkswagen kontra OHIM [EXTRA] ítélet, T-216/14, nem tették közzé, EU:T:2015:230, 15. pont).

40 Mindazonáltal a megkülönböztető képesség minimális foka is elegendő ahhoz, hogy a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feltétlen kizáró ok ne legyen alkalmazható [2007. június 13-i IVG Immobilien kontra OHIM (I) ítélet, T-441/05, EU:T:2007:178, 42. pont; 2009. szeptember 29-i, The Smiley Company kontra OHIM („Egy mosolygó smiley felének ábrája”) ítélet, T-139/08, EU:T:2009:364, 30. pont; 2011. április 13-i „Egy paralelogramma formája” ítélet, T-159/10, nem tették közzé, EU:T:2011:176, 15. pont].

41 Egyébként emlékeztetni kell arra, hogy ítélkezési gyakorlatában a Bíróság korábban már kimondta, hogy jóllehet a megkülönböztető képesség értékelésének szempontjai az egyes védjegytípusok tekintetében ugyanazok, a szempontok alkalmazásával összefüggésben előfordulhat, hogy az érintett közönség egyes védjegytípusokat nem szükségszerűen ugyanúgy észlel, mint másokat, ennélfogva némely típus esetében a megkülönböztető képesség megítélése más típusokhoz képest nehezebbnek bizonyulhat (lásd: 2004. június 28-i Glaverbel kontra OHIM végzés, C-445/02 P, EU:C:2004:393, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy bár a közönség a szó- illetve az ábrás védjegyeket általában az áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi származását azonosító jelölésekként fogja fel, ez nem feltétlenül mondható el olyan esetben, amikor a megjelölés kizárólag valamely hangelemből áll.

43 Mindenesetre azt kell megállapítani, hogy bizonyos árukat és szolgáltatásokat illetően elképzelhető, hogy nem szokatlan az, hogy azokat a fogyasztó valamely hangelemmel azonosítja. Ily módon többek között azt kell megállapítani, amint arra a tárgyaláson az EUIPO is helyesen rámutatott, hogy bizonyos gazdasági szektorokban, mint például a televíziós műsorszórás, nem szokatlan, sőt gyakori, hogy a fogyasztót az említett szektorba tartozó valamely áru vagy szolgáltatás azonosítására egy olyan hangelem segítségével vezetik rá, amely lehetővé teszi annak egy adott vállalkozástól származóként történő megkülönböztetését.

44 Ugyanezen nézőpontból szemlélve meg kell állapítani, hogy ami például egyrészt a kommunikációs eszközöket, illetve a televíziós vagy rádiós műsorszórás útján történő szórakoztatást, valamint a telefóniát, másrészt az informatikai adathordozókat, szoftvereket vagy általában a média területéhez kapcsolódó bizonyos árukat és szolgáltatásokat illeti, az olyan hangelemeket, mint a hangszignálok vagy dallamok, arra használják, hogy lehetővé tegyék a szóban forgó áruknak vagy szolgáltatásoknak mint valamely meghatározott vállalkozástól származóknak hallás után történő azonosítását.

45 Egyébként mindenképpen szükséges, hogy az a hangmegjelölés, amelynek a lajstromozását kérik, némi fajsúllyal rendelkezzen, ami lehetővé teszi az érintett fogyasztó számára a megjelölés észlelését, továbbá annak védjegyként – és nem csupán valamely funkcionális elemként vagy saját belső jellemző nélküli jelzésként – történő felfogását. Az említett fogyasztónak tehát a hangmegjelölést olyannak kell tekintenie, mint amely azonosításra alkalmas, abban az értelemben, hogy az védjegyként fogható fel.

46 Ily módon az olyan hangmegjelölés, amely inkább csak az azt alkotó hangjegyek banális, egyszerű kombinációját megjelenítő képességgel rendelkezik, nem teszi lehetővé az érintett fogyasztó számára a szóban forgó áruk és szolgáltatások azonosító funkciójának észlelését, hiszen az pusztán egy „tükörhatásra” korlátozódik, abban az értelemben – amire az EUIPO a tárgyaláson helyesen rámutatott –, hogy az mindössze saját magára utal vissza, semmi másra. E megjelölés tehát nem alkalmas arra, hogy az érintett fogyasztó figyelmét bármely módon felkeltse, amelynek alapján az felismerné annak nélkülözhetetlen, azonosító funkcióját.

47 E megfontolások fényében kell vizsgálni a felperes azon érvelését, miszerint a bejelentett védjegy alkalmas a megkülönböztetésre.

48 A jelen esetben a felperes nem vitatja a fellebbezési tanácsnak a megtámadott határozat 17. pontjában szereplő azon értékelését, hogy a szóban forgó árukat és szolgáltatásokat mind a nagyközönség, mind a szakmai közönség részére szánják, amely közönség figyelmi szintje így az átlagos és a magas között mozog. Ezen értékelést csak megerősíteni lehet.

49 Ami a bejelentett védjegy megkülönböztető képességének értékelését illeti, a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 21. pontjában azt állapította meg, hogy a bejelentett védjegyet egyetlen hang megismétléséből képezték, ami azt egy csengőhanghoz teszi hasonlatossá.

50 Miután a keresetlevélben előadja, hogy a bejelentett védjegy úgy írható le, mint „egy telefon csengőhangjára emlékeztető hang”, vagy mint „egy szonárra emlékeztető, két hangjegy megismétléséből álló, speciális elektronikus jelzőhang”, a felperes – amint azt az EUIPO helyesen kiemeli – nem vitatja a fent említett leírást, amelyet a fellebbezési tanács adott a bejelentett védjegyről.

51 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy egy olyan hangmegjelölés, amelyet rendkívüli egyszerűség jellemez, és amely mindössze két azonos hangjegy megismétléséből áll, önmagában nem alkalmas olyan üzenet közvetítésére, amelyre a fogyasztók vissza tudnak emlékezni, és ily módon azt nem fogják védjegynek tekinteni, hacsak a használat révén meg nem szerezte a megkülönböztető képességet [lásd ebben az értelemben: 2007. szeptember 12-i Cain Cellars kontra OHIM („Egy ötszög ábrája”) ítélet, T-304/05, nem tették közzé, EU:T:2007:271, 22. pont].

52 Így a bejelentett védjegyet az érintett közönség csupán úgy fogja majd fel, mint az érintett áruk és szolgáltatások valamely egyszerű funkcióját, és nem mint az azok kereskedelmi származására utaló jelzést. Amint azt a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 24. pontjában helyesen kiemelte, a bejelentett védjegy az érintett fogyasztók számára általában észrevétlen marad, és azt e fogyasztók nem jegyzik meg.

53 A bejelentett védjegy tehát mindössze egy ébresztőóra vagy egy telefon csengőhangjára hasonlít, független attól, hogy azt milyen kontextusban használják, vagy milyen az alkalmazott vektor, és e csengőhang nem mutat semmiféle olyan sajátos jellemzőt, amely eltérne az azt alkotó hangjegy megismétlésétől, amelynek alapján az ezen ébresztőóra vagy telefon csengőhangjától eltérő dolog megkülönböztetésére is alkalmas lenne.

54 A felperes a tárgyaláson többször is megismételte, hogy épp a telefon csengőhangjának – mint a szolgáltatás kereskedelmi származása azonosítójának – szokatlan jellege ruházza fel a bejelentett védjegyet megkülönböztető képességgel.

55 E tekintetben elegendő kiemelni, hogy egy telefon csengőhangjának – az áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi származásának azonosítására szolgáló – állítólagosan szokatlan használata nem elegendő annak megállapításához, hogy a megjelölés alkalmas az ilyen származás megkülönböztetésére, amennyiben, mint a jelen esetben is, a rendkívüli egyszerűség e megjelölést alkalmatlanná teszi az áruk és szolgáltatások származásának megkülönböztetésére, amiatt, hogy – amint azt az EUIPO a Törvényszék egyik kérdésére adott válaszában helyesen kiemelte – a megjelölés nem elég figyelemfelkeltő, és csupán saját magára utal vissza.

56 A felperes ezenfelül arra hivatkozik, hogy mivel a kottából az derül ki, hogy egy violinkulcsos hangjegyvonalon ábrázolt, két egymást követő gisz hangról van szó, 147-es leütésszám mellett, vagyis egy első fekete (egynegyed hosszúságú) felemelt g hangjegyről, amelyet egy második, pontozott fehér (háromnegyed hosszúságú) felemelt g hang követ, egy további fehér (egész) hanggal meghosszabbítva, a fellebbezési tanács nem állapíthatta volna meg azt, hogy e finom eltérések elkerülhetik az érintett fogyasztók figyelmét. Ugyanakkor, ezen leírás ellenére azt kell megállapítani, hogy a bejelentett védjegy, abban a formában, ahogyan azt a Törvényszék előtti tárgyaláson hanglejátszás útján bemutatták, mindössze két azonos hangjegy megismétléséből áll, anélkül, hogy – a felperes állításaival ellentétben – hangzását tekintve bármiféle finom eltérés lenne észlelhető.

57 Amint azt a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 20. pontjában helyesen kiemelte, egy csengőhangra emlékeztető, hangokból álló védjegy csak akkor lesz képes azonosításra alkalmas funkciót betölteni, ha olyan elemekből áll, amelyek a többi hangvédjegyhez képest egyedileg azonosíthatóvá teszik, hozzátéve, hogy nem szükséges, hogy az említett védjegy eredeti vagy fantáziadús legyen.

58 A bejelentett védjegynek tehát lehetővé kell tennie, hogy azt az érintett közönség a szóban forgó áruk és szolgáltatások származására utaló jelzésként fogja fel, amely feltételnek a bejelentett védjegy – amely egy „szokványos” csengőhanghoz hasonlítható, amellyel minden olyan elektronikai eszköz, illetve telefonkészülék rendelkezik, amely időzítővel van ellátva – nem felel meg, és így az említett közönség előzetes ismeretek nélkül nem lesz képes e csengőhangot akként azonosítani, mint a felperestől származó áruk és szolgáltatások jelölésére szolgáló elemet.

59 Ebből következik, hogy a felperes állításaival ellentétben a bejelentett védjegy nem hasonlítható egy olyan szignálhoz, amely azért szokatlan, mert egy megkettőzött csengőhangból áll.

60 Egyébként a felperes megjegyzi, hogy a bejelentett védjegy Brazíliában, illetve az Unió különféle tagállamaiban élő brazil közösség körében közismert, amely kör az említett védjegyet a Globo televíziós csatorna megkülönböztető jelzésével azonosítja.

61 E tekintetben elegendő kiemelni, hogy ezen érveléssel a felperes azt állítja, hogy a bejelentett védjegy huzamos ideje tartó használata révén megkülönböztető képességre tett szert, amely érvelés a 207/2009 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése alkalmazása szempontjából kétségtelenül releváns lehet, és a kérdés a védjegyelbíráló előtti eljárásban fel is merült (lásd a megtámadott határozat 29. és 30. pontját, valamint a fenti 8. pontot), a rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja alkalmazása szempontjából azonban nincs jelentősége.

62 A felperes ezenfelül azt állítja, hogy a bejelentett védjegy nem alkalmatlan a megkülönböztetésre, hiszen ez utóbbi, valamint más hasonló hangvédjegyek részére Franciaországban és az Amerikai Egyesült Államokban megadták az oltalmat.

63 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós védjegyrendszer szabályok összességéből álló, sajátos célokat követő önálló rendszer, amelynek alkalmazása független a nemzeti rendszerektől. Ennélfogva valamely megjelölés európai uniós védjegyként történő lajstromozhatóságát kizárólag a vonatkozó uniós szabályozás alapján kell értékelni [2007. június 12-i MacLean-Fogg kontra OHIM (LOKTHREAD) ítélet, T-339/05, nem tették közzé, EU:T:2007:172, 57. pont; 2012. május 10-i Amador López kontra OHIM (AUTOCOACHING) ítélet, T-325/11, nem tették közzé, EU:T:2012:230, 45. pont].

64 Ezenfelül, ami a szóban forgó áruk és szolgáltatások tekintetében vett megkülönböztetésre való alkalmatlanság értékelését illeti, a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 26. pontjában azt állapította meg, hogy ugyanaz a kizáró ok – nevezetesen az a tény, hogy a bejelentett védjegy nem fogható fel úgy, mint a kereskedelmi származás jelölése – vonatkozik az összes árura és szolgáltatásra, hiszen a megjelölés banális jellege azonos marad, függetlenül attól, hogy olyan árukhoz vagy szolgáltatásokhoz kapcsolódik-e, amelyek telefoncsengőhangokhoz vagy esetleg ébresztőórák hangjaihoz társíthatók.

65 A fellebbezési tanács a megtámadott határozat 27. pontjában mindezt a következőkkel egészítette ki:

„Ráadásul a tanács a 16. osztályba tartozó árukkal – amelyek fogalmuknál fogva olyanok, hogy nem adnak hangot (kivéve talán a hangos/zenélő üdvözlőkártyákat) –, valamint a 41. osztályba tartozó »Oktatással, szakmai képzéssel, sport és kulturális tevékenységekkel« kapcsolatban hozzáteszi, hogy a vizsgált védjegy használata ezen áruk és szolgáltatások tekintetében nehezen képzelhető el. Ugyanis, hogyan lehetne egy hangvédjegyet például papírtermékek árusításához társítani? Emellett, gyakorlati tapasztalatai alapján a tanács arra következtet, hogy mindenesetre a 16. osztályba tartozó áruk tekintetében a fogyasztók nem szokták ezen áruk származását valamely hang vagy dallam alapján felismerni. Ugyanez elmondható a 41. osztályba tartozó képzési és oktatási tevékenységek kapcsán is.”

66 E tekintetben, amint az a fenti 52. pontból következik, a bejelentett védjegyet az érintett közönség csupán úgy fogja majd fel, mint az érintett áruk és szolgáltatások valamely egyszerű funkcióját, és nem mint azok kereskedelmi származására utaló jelzést.

67 Ily módon azt kell megállapítani, hogy még ha a 9. osztályba tartozó árukat nem is említették meg kifejezetten a megtámadott határozat 27. pontjában, a fellebbezési tanács által a megtámadott határozat 25. pontjában tett azon megállapítás, miszerint a bejelentett védjegyet a közönség nem az áruk származásának jelöléseként fogja fel, ezekre az árukra is vonatkozik. Ugyanis, amint azt az EUIPO helyesen kiemelte, a bejelentett védjegyet a közönség egyszerűen úgy fogja majd fel, mint valamely adathordozó, számítógépes program vagy elektronikaieszköz-alkalmazás bekapcsolásának/indításának jelzését.

68 Ami a 38. osztályba tartozó televíziós műsorszóró szolgáltatásokat illeti, valamint a 41. osztályba tartozó azon szolgáltatások egészét, amelyeket televízió-műsorok formájában lehet nyújtani, a hangvédjegyet az érintett közönség – banális jellegénél fogva – inkább akként fogja majd fel, mint valamely televízió-műsor kezdetének vagy végének jelzését.

69 Ebből következik, hogy a fellebbezési tanács nem vétett semmiféle hibát a bejelentett védjegy szóban forgó áruk és szolgáltatások tekintetében vett megkülönböztető képességének vizsgálatakor.

70 A felperes végül arra hivatkozik, hogy az EUIPO korábban már lajstromozott hasonló hangvédjegyeket, konkrétan egy harang, illetve egy xilofon hangját, és így szerinte a jelen ügy tárgyát képező megjelölés lajstromozását a bejelentett védjegy megkülönböztető képességének állítólagos hiánya miatt nem lehet azzal az indokkal megtagadni, hogy az egyszerű.

71 E tekintetben egyrészt emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a megjelölések európai uniós védjegyként történő lajstromozásával kapcsolatos határozatok, amelyeket a fellebbezési tanácsoknak a 207/2009 rendelet alapján kell meghozniuk, nem diszkrecionális, hanem mérlegelést nem engedő hatáskörbe tartoznak. Ennélfogva valamely megjelölés európai uniós védjegyként történő lajstromozhatóságát kizárólag a vonatkozó uniós szabályozás, és nem a fellebbezési tanácsok korábbi gyakorlata alapján kell értékelni [2005. szeptember 15-i BioID kontra OHIM ítélet, C-37/03 P, EU:C:2005:547, 47. pont; 2015. február 27-i Universal Utility International kontra OHIM (Greenworld) ítélet, T-106/14, nem tették közzé, EU:T:2015:123, 36. pont].

72 Másrészt, korábban már megállapításra került, hogy az EUIPO az európai uniós védjegybejelentés vizsgálata keretében köteles figyelembe venni a hasonló kérelmekre vonatkozóan már meghozott határozatokat, és különösen figyelmesen kell megvizsgálnia azt a kérdést, hogy ugyanúgy kell-e határoznia, vagy sem (2011. március 10-i Agencja Wydawnicza Technopol kontra OHIM ítélet, C-51/10 P, EU:C:2011:139, 74. pont; 2015. április 28-i EXTRA-ítélet, T-216/14, nem tették közzé, EU:T:2015:230, 30. pont).

73 Az egyenlő bánásmód és a megfelelő ügyintézés elvét össze kell azonban egyeztetni a jogszerűség tiszteletben tartásával. Következésképpen, valamely megjelölés védjegyként való lajstromozását kérő személy előnyök szerzése végett nem hivatkozhat a más javára esetlegesen elkövetett jogsértésre, azonos határozat meghozatala érdekében (2011. március 10-i Agencja Wydawnicza Technopol kontra OHIM ítélet, C-51/10 P, EU:C:2011:139, 75. és 76. pont; 2015. április 28-i EXTRA-ítélet, T-216/14, nem tették közzé, EU:T:2015:230, 31. pont).

74 Ezenfelül, a jogbiztonsághoz és a megfelelő ügyintézéshez fűződő indokok miatt a védjegybejelentések vizsgálatának szigorúnak és teljes körűnek kell lennie, a védjegyek indokolatlan lajstromozásának megakadályozása érdekében. Ezt a vizsgálatot minden egyes konkrét esetben el kell végezni. Ugyanis valamely megjelölés védjegyként való lajstromozása az adott eset ténybeli körülményei alapján alkalmazandó olyan sajátos szempontoktól függ, amelyek annak ellenőrzésére szolgálnak, hogy a szóban forgó megjelölésre nem vonatkozik-e valamely kizáró ok (2011. március 10-i Agencja Wydawnicza Technopol kontra OHIM ítélet, C-51/10 P, EU:C:2011:139, 77. pont; 2015. április 28-i EXTRA-ítélet, T-216/14, nem tették közzé, EU:T:2015:230, 32. pont).

75 A jelen esetben a megtámadott határozatból az derül ki, hogy a fellebbezési tanács elvégezte a bejelentett védjegy teljes körű és konkrét vizsgálatát, mielőtt annak lajstromozását megtagadta volna. Ráadásul, a felperes által felhozott kifogásokat megvizsgálva az derül ki, hogy az említett vizsgálat alapján a fellebbezési tanács helyesen állapította meg a lajstromozás megtagadásához vezető, a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt, és a bejelentett védjegy lajstromozásával szemben felhozható feltétlen kizáró ok fennállását. A bejelentett védjegy e rendelkezésre figyelemmel történő vizsgálata önmagában nem is vezethetett volna más eredményre, hiszen a felperesnek a más hangvédjegyek lajstromozására vonatkozó állításai nem lehettek sikeresek. A felperes tehát nem hivatkozhat sikerrel az EUIPO korábbi határozataira azon következtetés megdöntése céljából, hogy a bejelentett védjegy lajstromozása összeegyeztethetetlen a 207/2009 rendelettel.

76 A fentiek összességéből az következik, hogy a második jogalapot, és így a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

77 Emlékeztetni kell arra, hogy az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel pervesztes lett, az EUIPO kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (második tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék a Globo Comunicação e Participações S/A-t kötelezi a költségek viselésére.

Martins Ribeiro Gervasoni Madise

Kihirdetve Luxembourgban, a 2016. szeptember 13-i nyilvános ülésen.

Aláírások